

Botndyratlas

Døgnfluge: nymfe Foto: Nina Jonsson

Kvar: i stilleståande og rennande vann

Kjenneteikn:

- svømmer raskt når dei blir forstyrra
- gjeller langs bakkroppen som er i konstant bevegelse
- tre lange, tynne haletrådar (kan vere knekte)

Døgnfluge: voksen Foto: Nina Jonsson

Kvar: hengende under blad, kvilande på husveggen, eller i store svermar som duvar opp og ned over enga

Kjenneteikn:

- held vengene rett ut frå kroppen
- to eller tre haletrådar

Steinfluge: nymfe Foto: Nina Jonsson

Kvar: i reine bekkar, i næringsfattig, stilleståande vann

Kjenneteikn:

- rektangulære, flate dyr som klamrar seg til underlaget
- når dei blir forstyrra, vrir dei seg, men har ikkje same framdrift som døgnflugene
- sett ovanfrå ser dei ut som eit rektangel med to antenner framme og to haletrådar bak

Steinfluge: voksen Foto: Nina Jonsson

Kvar: alltid nær vann

Kjenneteikn:

- går på bakken eller flyg svært vinglete
- vengene ligg flatt over ryggen
- antennene kan vere like lange som kroppen, mens haletrådane sjeldan er så lange at dei stikk ut bak vengene

Augestikkar – Libelle: nymfe Foto: Nina Jonsson

Kvar: i stilleståande vann og myrtjern

Kjenneteikn:

- den spesialiserte underleppa som du ser lettast frå sida
- analopninga er omgitt av fem «tornar»
- kan «skyte» seg framover ved å klemme vatnet raskt ut av bakkroppen når dei blir forstyrra

Augestikkar – Libelle: voksen Foto: Nina Jonsson

Kvar: god flygar som vaktar «si» strandsone

Kjenneteikn:

- bakvenger som er breiare enn forvengene
- bakvengene smalnar brått ved basis
- vengene står rett ut frå kroppen når dei sit

Augestikkar – Vassnymfe: nymfe

Foto: Nina Jonsson

Kvar: i stilleståande vatn og myrtjern

Kjenneteikn:

- den spesialiserte underleppa som du ser lettast frå sida
- lange og tynne
- bakkroppen endar i tre gjelleblad

Teger – Buksvømmar

Kvar: i stilleståande vatn med mudderbotn

Kjenneteikn:

- mørke dyr på 0,5–1,5 cm, som svømmer raskt rundt
- vengene dannar eit kryss på ryggen til forskjell frå billene, der dekkvengene dekker heile ryggen
- breie fram- og bakbein
- luftlag mellom vengene og kroppen som skapar eit glinsande felt

Teger – Vassløpar

Kvar: i stilleståande og rennande vatn

Kjenneteikn:

- beveger seg på overflata av vatnet
- dei to bakerste beinpara er mykje lengre enn frambeina

Augestikkar – Vassnymfe: voksen

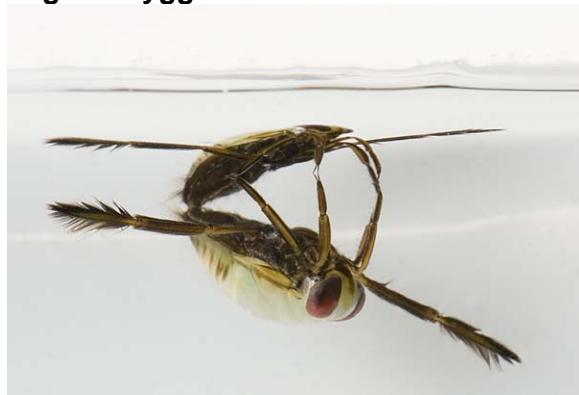
Foto: Friedrich Böhringer

Kjenneteikn:

- spinklare enn libellane
- fram- og bakvenger har same fasong, og dei smalnar gradvis mot basis
- held vengene langs kroppen når dei sit

Teger – Ryggsvømmar

Kvar: i stilleståande vatn

Kjenneteikn:

- under 2 cm og svømmer med ryggen ned
- buken er lys med eit luftlag som glinsar
- bakbeina er lange og flate
- sugesnabelen går ut frå hovudet og ligg som ein mørk strek langs buken
- som hos buksvømmarane dannar vengene eit kryss på ryggen

Teger – Vasskorpon

Kvar: På mudder- eller leirbotn i Sør-Noreg

Kjenneteikn:

- ein voksen vasskorpon er ca. 2 cm lang utan pusterøyret
- larva har eit mykje kortare pusterøyret

Botndyratlas

Vårfluge: larve Foto: Nina Jonsson

Vårflugelarve utan hus

Vårflugelarve med hus. Dette er ein av mange moglege hustypar

Vårflugelarve med hus

Kvar: i rennande og stilleståande vatn

Kjenneteikn:

- nokre artar bygger hus som dei ber med seg, andre spinn nett eller er frittlevande
- tydeleg hovudkapsel med bitande munndelar
- dei frittlevande larvane har to tydelege krokar lengst bak på kroppen
- hukar seg fast i underlaget med dei to krokane og dreg kroppen bakover når dei blir forstyrra. Det kan sjå ut som om larven sit på kne med rompa oppover
- kroppen til dei frittlevande larvane er kraftigare bygd enn kroppen til dei husbyggande og nettspinnande larvane

Vårfluge: vaksen

Kvar: i vegetasjon nær vatn og bekkar

Kjenneteikn:

- lange antenner som peiker framover
- venger som ligg som eit tak over kroppen
- hårete kropp og venger

Botndyratlas

Biller – Vasskalv: larve Foto: James K. Lindsey

Kvar: i stilleståande vatn

Kjenneteikn:

- ein tydeleg hovudkapsel med bitande munndelar og korte antenner
- kraftige kjevar
- ikkje gjeller langs bakkroppen
- bakkroppen endar i ei kløft

Biller – Vasskalv: voksen Foto: Nina Jonsson

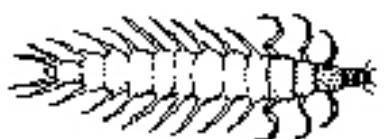

Kvar: både flygande og svømmande i vatn

Kjenneteikn:

- forvengene er harde og dannar eit beskyttande dekke over flygevengene
- breie svømmbein
- trådforma antenner
- når dei svømmer, sparkar dei frå med begge beina samstundes

Biller – Virvlar: larve

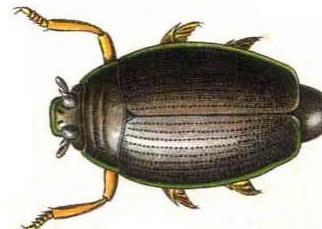

Kvar: i stilleståande vatn

Kjenneteikn:

- tydeleg hovudkapsel med bitande munndelar og korte antenner
- hårete vedheng frå kvart ledd
- manglar dei kraftige kjevane som vasskalvlarven har

Biller – Virvlar: voksen

Kvar: både flygande og svømmande i vatn

Kjenneteikn:

- forvengene er harde og dannar eit beskyttande dekke over flygevengene
- dei to beinpara lengst bak er korte, breie svømmbein
- todelte fasettauge der nedste delen er plassert på underkroppen
- små, skinande mørke biller som virvlar rundt på overflata

Stikkemygg: larve og puppe

Kvar: i stilleståande vatn

Kjenneteikn

- larva heng i overflata og har eit pusterøyr som stikk frå bakkroppen og opp i overflata
- larva manglar bein og har tydeleg hovud og eit oppsvulma forbryst
- hos puppa er hovudet og forbrystet smelta saman, og venger og bein kan skimtast gjennom huda
- puppa er forma som eit komma og heng i overflata

Stikkemygg: voksen Foto: Miljølære

Kvar: i vegetasjon nær vatn og bekkar

Kjenneteikn:

- slanke og langbeinte
- lange, stikkande munndelar
- vengepare lengst bak er redusert til to køller

Fjørmygg – larve Foto: Nina Jonsson

Kvar: i vatn og fuktig jord, mange bur i røyr som dei har laga av botnmateriale

Kjenneteikn:

- kraftig raudfarga, kan også vere grønleg
- ledd som er like i diameter, som eit perlekjede
- beinliknande utvekstar på første og siste ledd
- lengst bak på siste ledd er det nokre pølseliknande utvekstar

Stankelbein – larve Teikning: Rim Tusvik

Kvar: i vatn og fuktig jord

Kjenneteikn:

- mindre tydeleg hovud enn vanleg hos tovenger
- pølseforma gjeller lengst bak på kroppen
- puppa ligg vassrett under overflata

Knott – larve og puppe Foto: Nina Jonsson

Knottpuppe

Kvar: i vatn og fuktig jord

Kjenneteikn:

- inntil 1 cm lang med bakkroppen festa til steinar
- puppa ligg i eit halvt «kremmarhus» som er festa til stein

Fjørmygg – voksen Foto: Entomart

Kvar: opptrer i store svermar

Kjenneteikn:

- kraftig buskete antenner hos hannane
- har ikkje stikkande munndelar slik som stikkemyggen

Stankelbein – voksen Foto: Entomart

Kvar: i vegetasjon på fuktige stader

Kjenneteikn:

- 0,5–3 cm store
- påfallande lange bein

Knott – voksen Foto: Fritz Geller-Grimm

Kvar: i store mengder nær fuktige stader

Kjenneteikn:

- 2–3 mm lange, kraftige og flugeliknande

Botndyratlas

Svamp Foto: Nina Jonsson

Kvar: i stillestående og rennande vatr

Kjenneteikn:

- kvite til grønlege
- variert form
- sit fast på steinar eller rundt kvistar
- gjennomsyra av hol i forskjellige storleikar

Midd Foto: Nina Jonsson

Kvar: i stillestående vatr

Kjenneteikn:

- mindre enn 1 mm lange
- åtte bein
- svømmer konstant og i jamm fart
- ofte snyltande på andre dyr

Igle Foto: Nina Jonsson

Kvar: i stillestående og rennande vatr

Kjenneteikn:

- flat, ledda kropp
- stor sugeskål lengst bak og ei mindre sugeskål framme

Snigel Foto: Nina Jonsson

Kvar: frå små pyttar til store innsjøar og i rennande vatr

Kjenneteikn:

- eitt skal
- gjellesniglane har lokk på bakkroppen som kan lukke opninga i snigelhuset
- lungesniglane har ikkje lokk

Fåbørstemark

Kvar: i stillestående og rennande vatr

Kjenneteikn:

- ledda mark som liknar slekningen meitemark
- mange lever i røyr av slim og mudder

Muslingar

Kvar: i stillestående vatr

Kjenneteikn:

- to skal
- storleiken varierer frå elveperlemuslingen sine 15 cm til dei små kule- og ertemuslingane på 1 cm